

Herstelplan Liesblessure

Adductoren · Osteitis pubis · Preventie — vv Bennekom Sportverzorging

Blessuretype	Adductorenblessure (acuut of chronisch), osteitis pubis
Pijnlocatie	Lies, binnenste bovenbeen, schaambeen
Oorzaak	Sprint, schietbeweging, plotselinge richtingsverandering, overbelasting
Leeftijdsgroep	10–18 jaar (adductoren acuut: alle leeftijden; osteitis: 14–18 jr)
Herstelperiode	Graad I: 1–2 wk Graad II: 3–6 wk Graad III / osteitis: 6–24 wk
Diagnose	Klinisch onderzoek; echografie of MRI bij aanhoudende klachten
Sportverzorger	Ernst en type liesblessure beoordelen vóór start herstelplan

ANATOMIE VAN DE LIES — WAT KAN ER BESCHADIGD ZIJN?

De liesregio bevat een complex van spieren, pezen, gewrichten en zenuwen. De meest voorkomende structuren die bij voetballers gebleeserd raken:

Adductorspieren (binnenste dijspieren)

- M. adductor longus — meest gebleeserde spier bij acuut liesletstel
- M. adductor magnus, brevis, m. gracilis — ook betrokken bij overbelasting
- Aanhechting op het schaambeen (os pubis) is de zwakste schakel

Schaambeen & symfyse (osteitis pubis)

- Stressreactie van het schaambeen door repetitieve trekkrachten van adductoren en buikspieren
- Typisch bij spelers met intensief trainingsschema — sluipend begin, bilateraal
- Geen acuut trauma, wél langzaam toenemende pijn bij sporten

Sporthernia (athletic pubalgia)

- Zwakte of scheur in de achterste wand van het lieskanaal — geen echte hernia
- Herkenbaar: pijn bij hoesten, niezen en persen; pijn straalt naar zaadbal/schaambeen
- Vereist altijd medische beoordeling en mogelijk chirurgische ingreep

ERNSTGRADERING ADDUCTORENBLESSURE

Graad	Klachten	ROM / Kracht	Herstel
Graad I (licht)	Lichte pijn bij contractie, geen zwelling, looppatroon normaal	Minimale krachtsvermindering, ROM volledig	1–2 weken
Graad II (matig)	Duidelijke pijn, lichte zwelling/hematoom, hinken mogelijk	ROM beperkt, kracht duidelijk verminderd	3–6 weken

Graad III (zwaar)	Hevige pijn, zichtbaar hematoom, lopen sterk bemoeilijkt	Geen of minimale adductie mogelijk	6–12 weken
--------------------------	--	------------------------------------	------------

DIFFERENTIAALDIAGNOSE — WAT VOOR LIESBLESSURE IS HET?

	Adductoren (acuut)	Adductoren (chronisch)	Osteitis pubis	Sporthernia
Pijnlocatie	Lies/binnenste dij	Lies/schaambeent	Schaambeent centraal	Lies + buik/zaad
Begin	Acuut (sprint/schot)	Sluipend, weken	Sluipend, maanden	Sluipend, maanden
Pijn bij adductie	Ja, sterk	Ja	Matig	Weinig
Pijn bij hoesten/persen	Nee	Nee	Soms	Ja — kenmerkend
Drukpijn schaambeent	Soms	Ja	Ja, centraal	Nee
Beeldvorming	Echo	Echo / MRI	Röntgen / MRI	MRI / chirurg
Herstel	1–12 weken	6–16 weken	3–6 maanden	Operatie/fysiother.

Sporthernia en osteitis pubis vereisen altijd een arts/sportarts. Dit herstelplan is primair gericht op de adductorenblessure (graad I–III). Bij vermoeden van osteitis pubis: langere tijdlijn hanteren (tot 6 maanden).

⚠️ CHRONISCHE LIES — Signalen die doorverwijzing vereisen

- ⚠️ Liesklachten > 6 weken ondanks conservatief herstelplan: sportarts voor echo/MRI.
- ⚠️ Pijn bij hoesten, niezen of persen: vermoeden sporthernia — chirurgisch consult.
- ⚠️ Bilaterale liesklachten met pijn centraal op schaambeent: osteitis pubis — langdurig plan.
- ⚠️ Te vroeg terugkeer (< 80% krachtsymmetrie) verhoogt risico op chronische lies 3–4x.
- ⚠️ Corticosteroïdinjectie in adductorpees bij spelers < 16 jaar: NIET aanbevolen.

FASEOVERZICHT 6-STAPS HERSTELPLAN

1	2	3	4	5	6
Pijn- controle	Mobiliteit & ROM	Krachts- opbouw	Functioneel lopen	Voetbal- specifiek	Volledige terugkeer

Volg de fases op volgorde. Ga alleen naar de volgende fase als aan ALLE criteria is voldaan. Bij graad III of osteitis pubis: verdubbel de duur van elke fase.

FASE

1

Pijncontrole & weefselrust

Dag 0 – 5 | Relatieve rust

Doelstelling	Bloeding en ontsteking beperken. Pijn stabiliseren. Heup in comfortabele positie houden.
Activiteiten	<ul style="list-style-type: none"> • RICE: Rust, Ice (15–20 min per 2 uur, eerste 48u), Compressie (steunbroek), Elevatie • Lopen toegestaan indien pijnvrij — hinken of trekken in de lies = niet belasten • Krukken bij ernstige pijn of Graad III • Liggen/zitten met heup in lichte flexie + lichte adductie om spanning te verminderen • GEEN rekoefeningen of adductie-rek in de eerste 5 dagen

	<ul style="list-style-type: none"> • GEEN NSAID's eerste 48 uur zonder medisch advies • Pijnscore bijhouden 2x per dag (VAS 0–10) • Squeeze-test uitvoeren (knie 0°, 45° en 90°) voor graadsbepaling
Criteria → volgende fase	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Pijnscore in rust ≤ 2/10 ✓ Zwelling/hematoom in liesstreek afgenomen ✓ Lopen op vlakke ondergrond pijnvrij zonder hinken ✓ Squeeze-test bij 45° kniehoek ≤ 3/10
RPE training	0 — Volledige rust

FASE **2** Mobiliteit & weefselactivatie

Dag 5 – 14 | Lichte mobilisatie

Doelstelling	ROM herstellen. Licht isometrisch activeren. Littekenweefsel soepel houden.
Activiteiten	<ul style="list-style-type: none"> • Actieve ROM-oefeningen heup: flexie/extensie/abductie binnen pijnvrij bereik (3×15) • Isometrische adductie (been tegen bal duwen zonder beweging): 3×10×5 sec, pijnvrij • Isometrische adductie bij 0°, 45° en 90° kniehoek — controleer pijn per hoek • Fietsen op stationaire fiets: 0% weerstand, 10–15 min, laag zadel • Aquajoggen (geen schoolslag): 15–20 minuten • Lichte mobiliserende massage RONDOM de pijnplek (nooit direct op aanhechting) • Warmte na dag 5 toegestaan (warmtepak 15 min) ter bevordering doorbloeding
Criteria → volgende fase	<ul style="list-style-type: none"> ✓ ROM heup ≥ 80% t.o.v. onblesseerd been, pijnvrij ✓ Isometrische adductie alle hoeken ≤ 2/10 pijn ✓ Wandelen 20 minuten pijnvrij ✓ Squeeze-test bij 0° kniehoek ≤ 2/10
RPE training	1–3 (hersteltraining)

FASE **3** Krachtopbouw adductoren

Week 2 – 3 | Progressieve belasting

Doelstelling	Adductorenkracht opbouwen. Core-stabiliteit versterken. Neuromusculaire controle trainen.
Activiteiten	<ul style="list-style-type: none"> • Excentrische adductoren: Copenhagen adduction (3×8–10, langzaam excentrisch) • Side-lying adductie met gewicht of theraband (3×15) • Glute bridge + hiel press (adductie component): 3×15 • Core-stabiliteit: plank, dead bug, bird-dog, side plank (3×20 sec / 3×10) • Single-leg squat (proprioceptie + heupkracht): 3×10 per been • Fietsen met lichte weerstand: 20–25 minuten • Aquajoggen met kniehefoefeningen: 20–25 minuten
Criteria → volgende fase	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Squeeze-test pijnvrij bij alle kniehoeken ✓ Copenhagen adduction 3×10 pijnvrij ✓ Spierkracht ≥ 70% t.o.v. onblesseerd been ✓ Joggen 10 minuten pijnvrij

	✓ Core-stabiliteit: 60 seconden plank zonder wegzakken
RPE training	3–5 (matige belasting)

FASE 4 Functioneel looperstel

Week 3 – 5 | Looppatroon en versnellingen

Doelstelling	Looppatroon normaliseren. Richtingsveranderingen en versnellingen opbouwen.
Activiteiten	<ul style="list-style-type: none"> • Joggen: opbouwen van 10 naar 25 minuten, constant tempo • Loopdrills: knieheffen, hakschop, crossover-stap, zijwaartse shuffle • Lichte richtingsveranderingen (45°, 90°) op 50–70% snelheid • Acceleraties over 20 meter: rustig optrekken • Copenhagen plank: 3×15–20 seconden (progressie van eenvoudig naar vol) • Lateral band walk met weerstandsband (adductie en abductie): 3×15 stappen • Functionele loopschool: slalom op rustige snelheid
Criteria → volgende fase	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Pijnvrij joggen 25 minuten ✓ Symmetrisch looppatroon ✓ Richtingsveranderingen 75% snelheid pijnvrij ✓ Spierkracht adductoren ≥ 80% symmetrie ✓ Single-leg hop ≥ 80% symmetrie
RPE training	4–6 (functionele belasting)

FASE 5 Voetbalspecifieke training

Week 4 – 7 | Teamtraining zonder volledig contact

Doelstelling	Voetbalspecifieke bewegingen progressief opbouwen. Schietbewegingen zorgvuldig introduceren.
Activiteiten	<ul style="list-style-type: none"> • Sprinten: opbouwen van 60% → 80% → 95% maximaal tempo over 2 weken • Schiettraining: rustig tikken → gerichte passes → volledig schot (adductoren zwaar belast!) • Crossbewegingen en diagonale sprints (risicobewegingen lies — progressief opbouwen) • Positiespel zonder fysiek contact (pass-en-loop, positiespel op kleine ruimte) • Explosieve starts en stops op 80–90% intensiteit • Steunbroek of compressieshort tijdens alle trainingen
Criteria → volgende fase	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Volledig schot uitvoeren pijnvrij ✓ Sprinten op maximale snelheid pijnvrij ✓ Spierkracht ≥ 90% symmetrie ✓ Geen napijn de ochtend na training ✓ Vertrouwen in de blessure ≥ 7/10
RPE training	6–8 (hoge belasting, geen duels)

FASE 6 Volledige terugkeer

Week 6 – 10 | Volledig team & wedstrijd

Doelstelling	Volledige hervatting van training met duels en wedstrijden.
--------------	---

Activiteiten	<ul style="list-style-type: none"> • Volledig deelnemen aan teamtraining inclusief tackles en duels • Steunbroek of compressieshort dragen eerste 4 weken na terugkeer • Wedstrijddeelname opbouwen: 1e helft → volledige wedstrijd over 3–4 wedstrijden • Pijnscore melden na elke training en wedstrijd • Preventief: Copenhagen adduction 2× per week als onderhoudstraining • FIFA 11+ warming-up continueren voor de rest van het seizoen
Criteria → volgende fase	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Pijnscore ≤ 1/10 bij alle voetbalactiviteiten inclusief schieten en sprints ✓ Spierkracht symmetrie ≥ 95% ✓ Speler voelt zich klaar (vertrouwen ≥ 8/10) ✓ Geen napijn de ochtend na wedstrijd
RPE training	8–10 (volledige wedstrijdbelasting)

KERNOEFENINGEN — OVERZICHT PER FASE

Fase 2–3: Activatie & kracht fundament

Oefening	Sets × reps	Tempo	Aandachtspunt
Isometrische adductie (0°)	3 × 10 × 5 sec	Statisch	Geen pijn — anders lagere intensiteit
Copenhagen adduction	3 × 8–10	Langzaam excentrisch	Kenmerkende oefening lies-herstel
Side-lying adductie	3 × 15	2 sec hold	Voet in dorsiflexie, no compensatie
Glute bridge	3 × 15	Gecontroleerd	Bekken recht — geen kantelen
Dead bug	3 × 10 per zijde	Langzaam	Lage rug plat op de grond houden

Fase 3–5: Functionele kracht & preventie

Oefening	Sets × reps	Tempo	Aandachtspunt
Copenhagen plank	3 × 15–20 sec	Statisch	Kern strak, geen heupzakken
Single-leg squat	3 × 10	Gecontroleerd	Knie boven 2e teen, geen inknikken
Lateral band walk	3 × 15 stappen	Zijwaarts	Licht gebogen knieën, band rondom enkels
Nordic hamstrings	3 × 6–8	Langzaam excentrisch	Combineer met liesprotocol
Schietoefening (tikken)	3 × 10 per been	Rustig	Begin met binnenkant voet, dan wreef

PREVENTIE — FIFA 11+ WARMING-UP

Het FIFA 11+ programma reduceert liesklachten en spierblessures bij voetballers met 30–40% als het structureel als warming-up wordt gebruikt. Gebruik dit programma voor elke training en wedstrijd:

①	Hardlopen	Rustig uitlopen, heupoptrekken, hakschop, zijwaartse shuffle
②	Kracht — heup & core	Side plank, single-leg squat, Nordic hamstrings (3×), Copenhagen adduction
③	Balans & stabiliteit	Éénbeenstand met bal, wiebelplank, partner-duw balans
④	Explosief bewegen	Versnellingen, richtingsveranderingen, spronglandingen
⑤	Afkoelen	Rustig uitlopen + statisch rekken adductoren (30 sec × 2)

PIJN- EN BELASTINGSMONITORING

Registreer elke dag de pijnscore (VAS 0–10). Bij een liesblessure is ochtendpijn na training het meest betrouwbare signaal: meer dan 2/10 de ochtend na training = te zwaar belast.

Pijnscore	Actie	Training toegestaan	Aandacht
0–2 / 10	Normaal herstel	Volledig volgend programma	Goed!
3–4 / 10	Licht verhoogd	Huidige fase aanhouden	Geen progressie
5–6 / 10	Stop activiteit	Terug naar vorige fase	Sportverzorger raadplegen
≥7 / 10	Direct stoppen	Volledige rust	Medisch consult vereist

Gebruik de squeeze-test (druk beide knieën tegen een bal bij kniehoek 0°, 45°, 90°) als wekelijkse maat voor herstelvoortgang. Pijnvrije squeeze-test = klaar voor de volgende fase.

⚠ STOP DIRECT — Raadpleeg arts bij deze signalen

- ⚠ Hevige pijn met hoorbare knak bij sprint of schietbeweging: mogelijke Graad III ruptuur.
- ⚠ Pijn bij hoesten, niezen of persen: sporthernia — chirurgisch consult noodzakelijk.
- ⚠ Bilaterale liesklachten + centrale schaambeen-pijn: osteitis pubis — sportarts.
- ⚠ Klachten die na 6 weken herstelplan niet verbeteren: echo/MRI aanvragen.
- ⚠ Testiculaire pijn of pijn uitstralend naar het bovenbeen: zenuw of vaatletsel — arts.

vv Bennekom · Sportverzorging Jeugd · Seizoen 2026–2027

Dit herstelplan is een richtlijn en vervangt geen individueel medisch advies. Bij twijfel altijd de sportverzorger of arts raadplegen.